USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2022/1780

ze dne 4. května 2022

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) na rozpočtový rok 2020

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy na rozpočtový rok 2020,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0108/2022),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (dále jen „orgánu“) na rok 2020 činil podle jeho výkazu příjmů a výdajů ([1]) 56 246 722 EUR, což oproti roku 2019 představuje zvýšení o 18,72 %; vzhledem k tomu, že orgán je financován z příspěvku Unie (16 765 425 EUR, což představuje 29,81 % celkového rozpočtu), z příspěvků vnitrostátních orgánů dohledu členských států (21 603 906 EUR, což činí 38,41 %) a z poplatků subjektů, které jsou předmětem dohledu (15 561 159 EUR, což činí 27,67 %);

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy za rozpočtový rok 2020 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka orgánu je spolehlivá a že uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že výsledkem úsilí o monitorování rozpočtu během rozpočtového roku 2020 byla míra plnění rozpočtu ve výši 99,03 %, tzn. že oproti roku 2019 došlo k mírnému poklesu o 0,92 %; konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby činila 85,51 %, což oproti předcházejícímu roku představuje snížení o 3,26 %;

2. bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že v březnu 2020 orgán podepsal s jednou kanadskou společností „rámcovou dohodu o datových službách“ na dobu nejvýše sedmi let; konstatuje, že maximální částka zakázky nebyla jasně stanovena, což snižuje transparentnost podepsané dohody; konstatuje, že orgán v návaznosti na audit přijal opravná opatření k řešení tohoto vážného nedostatku ve vnitřních kontrolách podpisem rámcové smlouvy;

3. bere na vědomí, že Účetní dvůr ve své zprávě uvedl, že orgán neuplatnil na pozdě zaplacené příspěvky několika ratingových agentur a registrů obchodních údajů za rok 2020 úrokovou sazbu stanovenou v nařízeních Evropské komise v přenesené pravomoci; konstatuje, že schvalující osoba dále nestanovila pohledávky ani nepřijala formální rozhodnutí o upuštění od inkasa úroků z prodlení (sankce) podle článku 101 finančního nařízení; dále konstatuje, že výše vniklého úroku za rok 2020 činí 13 601 EUR, což podle orgánu představuje 0,1 % celkových poplatků v roce 2020; bere na vědomí přijatá nápravná opatření a vyzývá orgán, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o veškerém relevantním vývoji;

4. konstatuje, že orgán ratingovým agenturám a registrům obchodních údajů účtuje poplatky a že tyto poplatky by měly pokrývat pouze výdaje orgánu, které souvisejí s účtovanými poplatky; podotýká však, že podle zjištění Účetního dvora překročily účtované poplatky související výdaje, a že tím vznikly přebytky; konstatuje, že orgán se bude při určování poplatků řídit pokyny Komise pro model sestavování rozpočtu a že má za cíl pokud možno omezit křížové financování; bere však na vědomí, že struktura rozpočtu orgánu je složitá, což tento záměr dále komplikuje a omezuje jeho schopnost přizpůsobit se jako orgán dohledu vývoji na trhu pomocí přístupu založeného na posouzení rizik;

([1]) Úř. věst. C 114, 31.3.2021, s. 177.

5. v souvislosti s připomínkami ve zprávě Účetního dvora konstatuje, že přebytky a schodky z poplatků, které jsou účtovány ratingovým agenturám a registrům obchodních údajů, mohou vést k ročnímu křížovému financování činností; shledává, že orgán by měl najít způsob, jak se křížovému financování vyhnout; vyzývá orgán, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o vývoji v této oblasti;

6. v souvislosti s připomínkami ve zprávě Účetního dvora konstatuje, že orgán nikdy neupravil ani neplánoval upravit odhady příslušných vnitrostátních orgánů týkající se odvodů na důchodové zabezpečení za rok N tak, aby odpovídaly reálným částkám; vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu přijala opatření;

7. konstatuje, že orgánu chybí právní základ pro to, aby po registrech obchodních údajů požadoval, aby jejich údaje o obchodech byly ověřeny nezávislými auditory; bere na vědomí odpověď orgánu, že nařízení v přenesené pravomoci o poplatcích účtovaných registrům obchodních údajů by mělo být změněno s cílem harmonizovat systém výpočtu v souladu s doporučeními útvaru interního auditu Komise; dále konstatuje, že orgán v roce 2020 předložil Komisi návrhy a předal je Účetnímu dvoru, aby se touto otázkou zabýval;

Výkonnost

8. s uspokojením si všímá, že orgán používá určitá opatření, např. klíčové ukazatele výkonnosti, k posouzení přínosu své činnosti a další opatření ke zlepšení svého rozpočtového řízení, jako je počet analyzovaných rizikových témat, míra zrušených prostředků na platby a míra fluktuace zaměstnanců;

9. bere na vědomí, že orgán přezkoumal klíčové ukazatele výkonnosti pro svůj roční pracovní program na rok 2020, přičemž se zaměřil na měření dopadu; dále konstatuje, že orgán pokračuje s kvalitativním přezkumem své práce a za tímto účelem vypracovává interní přezkumy ad hoc nebo hodnotí „získané poznatky“ z projektů;

10. konstatuje, že orgán ve společném výboru spolupracuje s dalšími dvěma evropskými orgány dohledu, a sice s Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a Evropským orgánem pro bankovnictví (EBA); konstatuje, že společný výbor pracuje v oblastech mikroobezřetnostních analýz meziodvětvového vývoje, rizik a slabin ohrožujících finanční stabilitu, dohledu nad finančními konglomeráty, účetnictví a auditu, retailových investičních produktů a otázek ochrany spotřebitelů a investorů; konstatuje, že společný výbor rovněž hraje důležitou úlohu při výměně informací s Evropskou radou pro systémová rizika (ESRB) a při rozvoji vztahů mezi ESRB a evropskými orgány dohledu; konstatuje, že v roce 2013 orgán rovněž podepsal memorandum o porozumění s Agenturou pro spolupráci energetických regulačních orgánů, které stanovilo rámec pro výměnu informací, pokud se regulační povinnosti těchto dvou subjektů Unie ve vztahu k velkoobchodním trhům s energií překrývají, což zahrnuje obchodování s komoditními a derivátovými smlouvami; konstatuje, že orgán sdílí funkci účetního s orgánem EBA a že většinu svých veřejných zakázek zadává společně s ostatními agenturami a Komisí; dále konstatuje, že orgán realizoval program administrativní digitalizace založený na sdíleném softwaru IT se šesti dalšími agenturami Unie, které se vzájemně informují o osvědčených uživatelských postupech a nových verzích;

11. bere na vědomí, že orgán v důsledku dopadu pandemie COVID-19 dokončil 81,5 % činností uvedených v ročním pracovním programu na rok 2020, což oproti roku 2019 představuje snížení o 13,5 %;

12. bere na vědomí, že orgán vítá skutečnost, že Parlament kladně hodnotí jeho zapojení v oblasti udržitelného financování s cílem zajistit transparentnost, pokud jde o dopady na udržitelnost a rizika pro finanční produkty a trhy; s uspokojením konstatuje, že orgán nadále aktivně přispívá k vytváření regulačního a praktického rámce Unie pro udržitelnost, který je nezbytný ke splnění politických ambicí a dodržení urgentního harmonogramu Zelené dohody pro Evropu, zejména ve vztahu ke směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ([2]), nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ([3]) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU)

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o zveřejňování nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami (Úř. věst. L 330, 15.11.2014, s. 1).

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb (Uř. Věst. L 317, 9.12.2019, s. 1).

2020/852 ([4]); vítá v tomto ohledu strategii orgánu pro udržitelné financování, která byla zveřejněna dne 6. února 2020 a která mimo jiné stanovila jako prioritu zahrnutí udržitelnosti do jednotného souboru pravidel;

Personální politika

13. bere na vědomí, že k 31. prosinci 2020 byl plán pracovních míst proveden ze 76,11 %, přičemž z 226 dočasných zaměstnanců schválených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání s 210 schválenými pracovními místy v roce 2019) jich bylo jmenováno 172; konstatuje, že kromě toho pro orgán v roce 2020 pracovalo 68 smluvních zaměstnanců a 10 vyslaných národních odborníků;

14. bere na vědomí genderové složení nejvyššího vedení orgánu, v němž tři z pěti členů tvoří ženy; všímá si, že ve správní radě orgánu jsou tři členové ze šesti stejného pohlaví; dále bere na vědomí celkové genderové zastoupení mezi zaměstnanci orgánu, kdy ze 250 pracovníků je 134 mužů; připomíná však, že orgán by měl mít na paměti, že při náboru nových zaměstnanců a jejich povyšování jsou nejdůležitější dovednosti, znalosti a zkušenosti uchazečů; poukazuje na to, že je také třeba pamatovat na zachování zeměpisné vyváženosti mezi zaměstnanci;

15. konstatuje, že orgán zaznamenal v roce 2020 plánované zvýšení pracovní zátěže, na něž obdržel 16 nových pracovních míst, s nimiž se počítalo ve víceletém finančním rámci na rok 2020; konstatuje, že orgán rovněž interně přeorganizoval pracovní místa, aby mohl i nadále přispívat k agendě unie kapitálových trhů a zvládl tlak na činnost orgánu v důsledku vystoupení Spojeného království z Unie; dále konstatuje, že orgán musel v roce 2020 přehodnotit svůj pracovní program, odložit některé plánované úkoly a provést další interní přerozdělení zaměstnanců, aby se přizpůsobil krizi způsobené pandemií COVID-19;

16. s uspokojením konstatuje, že když byla v důsledku pandemie COVID-19 zavedena opatření pro práci na dálku, orgán pořádal on-line schůze v souladu se svou politikou ochrany lidské důstojnosti a prevence psychického a sexuálního obtěžování; vítá skutečnost, že v roce 2020 nebyly ohlášeny, vyšetřovány ani soudně projednávány žádné případy obtěžování;

Veřejné zakázky

17. bere na vědomí úsilí orgánu o vytvoření synergií s ostatními agenturami Unie prostřednictvím společných zadávacích řízení; konstatuje, že orgán se v roce 2020 účastnil 20 nových interinstitucionálních zadávacích řízení s jinými agenturami, Komisí a Evropským parlamentem a že jedno řízení sám vedl; vybízí orgán, aby i nadále rozvíjel součinnost s ostatními subjekty Unie;

18. konstatuje, že orgán v roce 2020 zatím nejvíce zúročil plnou digitalizaci všech svých finančních procesů a postupů zadávání veřejných zakázek, protože zavedl bezpapírový systém; konstatuje, že orgán během pandemie pokračoval ve svých administrativních postupech a zefektivnil svou činnost díky zavedení digitálních podpisů;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

19. bere na vědomí, že 27,66 % rozpočtu orgánu pocházelo z poplatků, které orgán účtuje subjektům, nad nimiž vykonává dohled; shledává, že byla přijata opatření ke zmírnění jakýchkoli střetů zájmů a že tyto struktury a procesy prošly auditem subjektů Unie a externích auditorů; vyzývá orgán, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria nadále podával zprávy o opatřeních, která přijal k zamezení střetu zájmů;

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelného investování a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

20. konstatuje, že vzhledem k dopadu pandemie COVID-19 a vážným otřesům na trzích na jaře 2020 změnila správní rada orgánu etickou politiku pro zaměstnance a v jejím rámci zavedla za určitých podmínek dočasný všeobecný zákaz obchodování s finančními nástroji, aby se zabránilo riziku obchodování zasvěcených osob; vítá skutečnost, že orgán řádně zohlednil doporučení, která evropská veřejná ochránkyně práv vydala pro orgán EBA ohledně předcházení střetům zájmů v souvislosti s činností vysokých manažerů po skončení jejich pracovního poměru v orgánu, a v prosinci 2020 je začlenil do své etické politiky pro zaměstnance;

21. vítá opatření, která orgán přijal ke zvýšení transparentnosti své činnosti a že za tímto účelem oznamuje schůzky zaměstnanců orgánu s externími zúčastněnými stranami a informace o nich zveřejňuje na svých internetových stránkách;

22. vítá skutečnost, že orgán zveřejňuje životopisy a prohlášení o zájmech členů správní rady a vedoucích pracovníků;

Vnitřní kontrola

23. vítá každoroční hodnocení systému orgánu pro vnitřní kontroly a závěr, že tento systém existuje a řádně funguje; konstatuje, že orgán zjistil 22 většinou méně vážných nedostatků, z nichž žádný nezpochybnil existenci a řádné fungování zásad vnitřní kontroly; konstatuje, že zjištěné příležitosti ke zlepšení se týkají zejména oblastí „kontrolní prostředí“ a „kontrolní činnosti“; vyzývá orgán, aby ve svém ročním hodnocení výslovně posoudil připomínky Účetního dvora, z nichž mnohé mají vliv na systém vnitřní kontroly;

24. bere na vědomí, že Účetní dvůr odhalil nedostatečné vnitřní kontroly, pokud jde o sledování odpracovaného času, který je orgánu účtován podle smlouvy zohledňující odpracovanou dobu a využité zdroje, jež byla uzavřena na základě rámcové smlouvy o poradenských službách IT; bere na vědomí, že Účetní dvůr zjistil, že kontroly, které orgán prováděl k ověření skutečného počtu dnů odpracovaných v rámci této smlouvy mimo pracoviště, byly nedostatečné; dále konstatuje, že orgán nesledoval pravidelně čas, který si účtoval dodavatel, přestože mu to ukládá rámcová smlouva; konstatuje tedy, že kontroly orgánu k potvrzení toho, že částky vyplacené dodavateli byly založeny na platných časových výkazech předložených v řádném termínu, byly nedostatečné, což představuje závažný nedostatek vnitřní kontroly; vyzývá orgán, aby přijal příslušná opatření;

25. konstatuje, že útvar interního auditu Komise (IAS) dospěl k závěru, že řídící a kontrolní systémy orgánu zavedené pro řízení činností a výběr poplatků byly vhodně navrženy a účinně uplatňovány; konstatuje, že z pěti doporučení uvedených ve zprávě útvaru interního auditu již byla čtyři uzavřena; dále konstatuje, že orgán provede poslední doporučení do konce roku 2021 souběžně se zavedením nového nástroje IT pro řízení podle činnosti; žádá orgán, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o vývoji situace;

Reakce na onemocnění COVID-19 a kontinuita činnosti

26. bere na vědomí, že orgán v únoru 2020 zahájil plán pro kontinuitu činnosti a ustavil řídící tým pro kontinuitu činnosti; konstatuje, že pandemie měla na orgán celkově několik zásadních dopadů, včetně častějších schůzí dozorčí rady a dalších skupin orgánu, nárůstu digitalizace a využívání audio a videokonferencí a digitálních nástrojů pro hlasování, zvýšení významu aktivity na sociálních sítích a účasti na on-line konferencích a snížení uhlíkové stopy v důsledku omezeného tisku dokumentů a cestování;

27. konstatuje, že orgán v reakci na krizi způsobenou onemocněním COVID-19 posílil svou koordinační úlohu v rámci dohledu nad investičními fondy a za tímto účelem si často předával informace s příslušnými vnitrostátními orgány o vývoji trhu a rizicích v oblasti dohledu, zejména o otázkách likvidity;

Další připomínky

28. konstatuje, že orgán se v souladu se svým úkolem posilovat ochranu investorů a podporovat stabilní a řádné finanční trhy nadále připravoval na ukončení přechodného období vystoupení Spojeného království z Unie; konstatuje, že orgán začal znovu provádět systematické analýzy možného dopadu vystoupení Spojeného království na trhy s cennými papíry v celé Unii a na subjekty na finančním trhu a že na zmírnění vzniklých problémů úzce spolupracoval s příslušnými orgány, Komisí a orgánem Spojeného království pro dohled nad chováním ve finančním odvětví (Financial Conduct Authority);

29. konstatuje, že v průběhu roku 2020 orgán řešil, jak pokračovat s distančními schůzemi i po skončení pandemie, aby cestování zůstalo omezeno a aby byly zachovány s tím spojené přínosy pro životní prostředí; vyzývá orgán, aby svůj záměr realizoval a informoval o dalším vývoji;

30. žádá, aby byly budovy modernizovány tak, aby splňovaly normy s nulovými emisemi, zejména aby byly ve všech budovách patřících agentuře instalovány solární panely;

31. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 4. května 2022 ([5]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([5]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0196.